

Statens vegvesen

Vedlegg 1 – Høringsnotat

Høring om forslag til forskrift om endring i forskrift av 19. januar 2004 nr. 298 om førerkort m.m. (førerkortforskriften) vedlegg 4 om førerkortkoder

Vegdirektoratet
Trafikant- og kjøretøyavdelingen
30. juni 2016

Høring om forslag til forskrift om endring i forskrift av 19. januar 2004 nr. 298 om førerkort m.m. (førerkortforskriften) vedlegg 4 om førerkortkoder

Innholdsfortegnelse

1	Innledning	3
1.1	Bakgrunnen for forslaget	3
2	Generelt	3
2.1	Kort om direktivets kodesystem	3
2.2	Bruk av underkoder	4
3	Endringer i førerkortforskriften vedlegg 4 som følge av direktiv 2015/653/EU	4
3.1	Koder som beholdes uten endringer	4
3.2	Koder som endres	5
3.3	Koder som oppheves	5
3.4	Endringer i allerede innførte førerkortkoder	5
3.5	Nye koder	6
4	Forslaget	7
5	Gjeldende rett og tidligere rett	7
6	Økonomiske og administrative konsekvenser	7
7	Høringsfrist	8

1 Innledning

Vegdirektoratet sender med dette på høring forslag til forskrift om endring i forskrift av 19. januar 2004 nr. 298 om førerkort m.m. (førerkortforskriften) vedlegg 4.

1.1 Bakgrunnen for forslaget

Kommisjonen vedtok 24. april 2015 direktiv 2015/653/EU om endring av direktiv 2006/126/EF (tredje førerkortdirektiv).

Endringsdirektivet er en oppdatering av vedlegg I til tredje førerkortdirektiv. Vedlegget inneholder koder som benyttes for å markere rettigheter og begrensninger i førerett på førerkortet. Kodene som følger av direktivet er harmoniserte fellesskapskoder, og skal derfor ha samme innhold i hele EØS-området. Dette sørger for at en begrensning i føreretten vil kunne praktiseres i alle medlemstatene, og ikke utelukkende i utstederstaten.

På bakgrunn av den tekniske og vitenskapelige framgang som har funnet sted det siste tiår, når det gjelder kjøretøytilpasning og tekniske løsninger for personer med nedsatt funksjonsevne, har Kommisjonen ansett det som hensiktsmessig å gjøre visse endringer og suppleringer i førerkortkodene. Kodene er i større grad gjort funksjonsorienterte, og i tillegg innebærer endringsdirektivet en administrativ forenkling av kodesystemet. For å oppnå dette er enkelte koder fjernet, andre er slått sammen og noen er forkortet. Der det er ansett nødvendig er også gjort endringer og presiseringer i kodeteksten for allerede eksisterende førerkortkoder.

Direktiv 2015/653/EU har implementeringsfrist 1. januar 2017 jf. direktivets artikkel 2 nr. 1.

Direktivet nødvendiggjør endringer i forskrift av 19. januar 2004 nr. 298 om førerkort m.m. (førerkortforskriften) vedlegg 4.

2 Generelt

2.1 Kort om direktivets kodesystem

Kode 1 til kode 99 er harmoniserte koder, og skal gjelde i alle EØS-stater. Koder med tall fra 100 og oppover er nasjonale koder som kun gjør seg gjeldende på utstederstatens territorium. Dersom en kode gjelder alle førerkortklasser som førerkortet er utstedt for, kan koden trykkes under rubrikk 9, 10 og 11.

De harmoniserte kodene er delt inn i fire kategorier. Kodesystemet baserer seg på hovedkoder, samt mer detaljerte underkoder.

Kode 01 til 05 med underkoder er rettet mot føreren, og er medisinske koder.

Kode 10, 15, 20, 25, 31, 32, 33, 35, 40, 42, 43, 44, 45, 46, 47 og 50 med underkoder gjelder kjøretøytilpasninger.

Kode 61 til 69 gjelder begrenset bruk av føreretten.

Kode 70 til 97 er administrative koder.

2.2 Bruk av underkoder

Tradisjonelt har det ikke vært obligatorisk for medlemsstatene å benytte underkoder, med mindre det klart kommer til uttrykk at slike koder skal brukes.

Det legges til grunn at det også etter endringsdirektivet er frivillig for medlemsstatene å innføre underkoder med mindre det eksplisitt uttrykkes at underkodene er obligatoriske.

Vegdirektoratet finner det hensiktsmessig å kun benytte hovedkoder der bruk av underkoder er frivillig. I direktiv 2015/653/EU er det kun for kode 44 det spesifiseres at underkodene er obligatoriske. I tillegg har kode 79 i dag underkoder som Vegdirektoratet har ansett det nødvendig å benytte. Både kode 44 og kode 79 er fra tidligere implementert i førerkortforskriften.

Også kode 90 er i dag inntatt i førerkortforskriften med underkoder. Denne koden innehar underkoder som kan benyttes i kombinasjon med koder som definerer tilpasninger av kjøretøyet. Underkodene angir tilpasningenes plassering på kjøretøyet, eller hvorvidt tilpasningen gjelder hånd, fot osv. Bruk av underkoder knyttet til kode 90 var ikke obligatorisk for medlemsstatene, men hovedkoden fikk liten mening uten at underkodene ble inkludert. Kode 90 fremgår altså av førerkortforskriften med underkoder, men koden har imidlertid ikke vært brukt i praksis i Norge. Med endringsdirektivet oppheves kode 90, og den erstattes med bokstaver fra a til g. Bokstavene er ikke tilknyttet en kode, men fungerer som tilleggsinformasjon til kode 01 til 44. Endringen fra tall til bokstaver er begrunnet i et ønske om plassbesparelse på førerkortet. Vegdirektoratet tolker disse bokstavene til å være valgfrie underkoder på lik linje med andre underkoder. Da tilleggsinformasjonen oppgitt i underkoder til kode 90 ikke har vært i bruk til nå, vurderer Vegdirektoratet det slik at det ikke er hensiktsmessig å innføre bokstavsystemet som erstatter disse underkodene.

3 Endringer i førerkortforskriften vedlegg 4 som følge av direktiv 2015/653/EU

3.1 Koder som beholdes uten endringer

Kode 10, 15, 20, 25, 35, 40, 42, 43, 45, 46, 50, 80, 81, 95, 96, 97 er uendret i direktiv 2015/653/EU, og forblir derfor også uendret i førerkortforskriften.

3.2 Koder som endres

Kode 05 med underkoder opphører, og alternativene som i dag dekkes av disse kodene dekkes fra 1. januar 2017 av de nye kodene 61 til 69.

Kode 30 tas ut og erstattes med tre nye kodegrupper, 31, 32 og 33.

3.3 Koder som oppheves

En rekke førerkortkoder videreføres ikke i endringsdirektivet.

Dagens kode 01.03, 01.04, 10.01, 10.03, 10.05, 20.02, 20.08, 20.10, 20.11, 25.02, 35.01, 40.02, 40.03, 40.04, 40.07, 40.08, 40.10, 40.12, 40.13, 42.02, 42.04, 42.06, 43.05, 44.05, 44.06, 44.07, 51 og 90 med underkoder slettes.

Av disse kodene er kode 44.05, 44.06, 44.07, 51 og 90 med underkoder fra tidligere inntatt i førerkortforskriften. Disse kodene oppheves fra 1. januar 2017, i likhet med kode 05 med underkoder og kode 30. Til tross for at kodene ikke lenger skal benyttes, beholdes de i førerkortforskriften inntil videre. Dette fordi kodene i dag er påført en rekke førerkort, og av informasjonshensyn er det nødvendig at kodene foreløpig forblir i førerkortforskriften. Betydningen av tidligere koder må være kjent både ved utstedelse av nye førerkort og ved kontrollsituasjoner. Det vil i førerkortforskriften tilføyes en parentes bak den enkelte kode dette gjelder med informasjon om at koden ikke skal benyttes på førerkort utstedt etter 1. januar 2017.

Fra tidligere finnes kode 04, 55, 72, 74, 75, 76, 77, som er ikke-gjeldende koder, men som likevel står oppført i førerkortforskriften av informasjonshensyn. Også disse blir stående i førerkortforskriften inntil videre.

Oppsummert betyr dette at kode 04, 05 med underkoder, 30, 44.05, 44.06, 44.07, 51, 55, 72, 74, 75, 76, 77 og 90 med underkoder er koder som ikke lenger vil benyttes, men som likevel beholdes i førerkortforskriften inntil videre med påført tekst i parentes om at de ikke lenger er virksomme.

3.4 Endringer i allerede innførte førerkortkoder

Kode 01, 02, 03

Kodenes innhold er ikke endret, men mindre språklige presiseringer gjøres for at teksten i førerkortforskriften i større grad skal reflektere det som fremgår av direktivet.

Kode 44.02, 44.03, 44.04, 44.08

Kodene får mindre språklige endringer og presiseringer.

Kode 61, 62, 63, 64, 65, 66, 67 og 68

Kode 61 til kode 68 erstatter kode 05 med underkoder. Kodene skifter kun nummer, og medfører ingen innholdsmessige endringer.

3.5 Nye koder

Kode 31, 32 og 33

Kode 30 oppheves og erstattes av kode 31, 32 og 33.

Endringen begrunnes i et ønske om å i større grad reflektere de teknologiske fremskritt som har skjedd de siste årene, samtidig som de nye kodene sørger for større grad av presisjon. Kode 31 retter seg mot tilfeller hvor det er gjort tilpasninger av pedaler og pedalvern. Kode 32 brukes der det er gasspedal og brems kombineres. Kode 33 retter seg mot kombinerte systemer for brems, gasspedal og styrings, eksempelvis et joysticksystem.

Kode 44 – nye underkoder

Kode 44 gjelder tilpasninger for motorsykel, og for denne koden er bruk av underkoder obligatorisk. Kode 44 med underkoder er allerede innført i førerkortforskriften. 44.09, 44.10, 44.11 og 44.12 innføres imidlertid nå som nye underkoder. I tillegg oppdateres flere underkoder for en forbedret og mer korrekt terminologi. Kode 44.05, 44.06 og 44.07 fjernes da disse dekkes av henholdsvis kode 10, 42 og 35.

Kode 44.02 og 44.03 får endringer i form av mindre presiseringer i teksten. Kode 44.08 får en tilføyelse i teksten for å dekke flere typer tilpasninger. Kodeteksten dekker i dag kun situasjoner hvor en maksimum setehøyde er påkrevet (for eksempel grunnet korte bein). Teksten endres slik at den også dekker tilstander hvor en viss/minimum setehøyde er nødvendig for å sikre riktig balanse (for eksempel grunnet manglende mulighet til å bøye knærne).

Kode 44.09, 44.10, 44.11 og 44.12 innføres som nye underkoder.

Kode 44.09 og 44.10 kan brukes hos førere som ikke har tilstrekkelig manøvreringskraft til benytte et ordinært bremsesystem. Dagens bremsesystemer gjør det imidlertid mulig å betjene bremsesystemet med mye lavere kraft enn hva som er beskrevet i typegodkjenningsregelverket. Ved å angi informasjon om hvor stor kraft sjåføren er i stand til å bruke på pedalen/spaken, skaper man klare betingelser. Dette gjelder likevel bare dersom den nødvendige kraft for å oppnå minimum bremsekraft ikke oppfylles (under 200 N for forhjulsbrems og 350 N for bakhjulsbrems). Kraften bør indikeres i newton.

Kode 44.11 innføres som kode for tilpasset fotstøtte, og innføres for å sikre stabilitet for ben og føtter. Kode 44.12 skal benyttes som kode for tilpassede håndtak, og innføres for å forsikre at fører har tilstrekkelig tilknytning til styret ved akselerasjon eller nedbremsing.

Kode 47

Kode 47 innføres som ny kode og benyttes i tilfeller hvor føreretten begrenses til kjøretøy med mer enn to hjul som ikke stiller krav til førerens balanse ved start, stopp og stillstand.

Kode 45 til kode 52 omhandler kjøretøy med mer enn to hjul. Kjøretøy med to hjul krever enn viss balanse hos føreren for at trafikksikkerheten skal ivaretas. I tillegg finnes det i dag også kjøretøy med tre hjul som stiller krav til balanseevnen. Enkelte personer mangler den

nødvendige balanseevne, og bør kun få føre kjøretøy med tre eller fire hjul som ikke stiller krav til balanse hos føreren. I motsetning til kode 45 og 46, som allerede finnes i førerkortforskriften, er ikke kode 47 knyttet til en bestemt type kjøretøy. Koden passer derfor for flere tilfeller og gir større fleksibilitet. I tillegg gir koden rom for en mer presis tilpasning til førerens tilstand. Eksempelvis er enkelte trehjulinger i dag nærmere designmessig tohjulinger, og tilbyr derfor ikke den samme stabilitet som andre trehjulinger. Kode 47 vil gi muligheten til å ekskludere bruk av slike kjøretøy (hvilket ikke er tilfelle der en kode kun referer til trehjulinger).

Kode 69

Kode 69 innføres som en harmonisert kode for alkohol. Koden benyttes der førerkortinnehavers førerett er begrenset til kjøretøy utstyrt med alkohol. Dersom ønskelig kan utløpsdato for koden angis på førerkortet.

Flere medlemsstater har alkohol som alternativ til tap av førerett, og har frem til nå benyttet nasjonale koder for alkohol. En nasjonal kode vil ikke få anvendelse i andre stater enn utstederstaten. Dette innebærer at førerkortkoden ikke vil håndheves av førerkortmyndighetene i andre EØS-stater dersom førerkortinnehaver reiser over grensen, da kodens innhold vil være ukjent for kontrollørene. En harmonisert kode sikrer internasjonal forståelse av hva koden innebærer.

Kommisjonen understreker at det i innføringen av kode 69 ikke ligger noen forpliktelse for medlemsstatene til å innføre alkoholprogram, men at denne koden skal benyttes dersom statene velger å innføre eller allerede har innført et slikt program. Norge har per i dag ikke innført alkoholprogram for privatpersoner.

4 Forslaget

Endringsforslag følger som vedlegg 2 til dette høringsbrevet.

5 Gjeldende rett og tidligere rett

Endringsdirektivet medfører ikke store materielle endringer i førerkortforskriften.

Direktivet innebærer hovedsakelig en oppdatering av allerede eksisterende førerkortkoder, som tidligere er implementert i førerkortforskriften. Målet er at man i større grad tar høyde for vitenskapelig og teknologisk utvikling. I tillegg har alkohol kommet inn som en ny harmonisert kode.

6 Økonomiske og administrative konsekvenser

Autosys førerkortregister må oppdateres slik at de nye kodene legges inn der og kan tas i bruk fra 1. januar 2017. Koder som oppheves må fjernes fra registeret, og enkelte koder som allerede er innført har fått språklige endringer og må derfor oppdateres i Autosys.

Administrativt kan det være en utfordring med plass på førerkortet hvor en person må ha mange tilpasninger. Dette gjelder for eksempel der en person har behov for tilpasninger av kjøretøyet. Praksis viser at det ofte er behov for flere tilpasninger og dermed flere koder. Førerkortene har begrenset plass til førerkortkoder. Dette er imidlertid ingen ny administrativ utfordring.

7 Høringsfrist

Vi ber om høringsinstansenes uttalelser innen **1. oktober 2016**. Høringssvar sendes inn enten elektronisk via www.vegvesen.no > offentlige høringer, til firmapost@vegvesen.no eller pr. post til Statens vegvesen Vegdirektoratet, Postboks 8142 Dep, 0033 Oslo.